

, 17 sierpnia 2021 r.

Fundacja Wspierania i Rozwoju Biur Rachunkowych

Krajowa Izba Biur Rachunkowych (w organizacji)

Komisja Biur Rachunkowych przy SKWP

Stowarzyszenie Współpracujących Biur Rachunkowych

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów RP

PETYCJA W SPRAWIE PROJEKTOWANYCH ZMIAN W PRZEPISACH PODATKOWYCH

Jako organizacje reprezentujące środowisko księgowych oraz biur rachunkowych prowadzących obsługę setek tysięcy polskich przedsiębiorców, na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w związku z przedstawionym przez Ministerstwo Finansów projektem zmian przepisów prawa podatkowego, składamy na ręce Pana Prezesa niniejszą petycję. Mając świadomość, że projekt zmian przepisów prawa podatkowego znajduje się obecnie w fazie konsultacji społecznych, jesteśmy przekonani, że niezależnie od ich wyniku, konieczne jest rozważanie przedstawionych w niniejszej petycji postulatów. Równocześnie wnosimy o pilne ustosunkowanie się do przedmiotowej petycji.

Mając na uwadze zarówno ilość zmian zaproponowanych przez Ministerstwo Finansów, jak i daleko idące skutki dla prowadzenia przez polskich przedsiębiorców działalności gospodarczej, postulujemy o:

- 1) przesunięcie wejścia w życie wszelkich postulowanych zmian co najmniej od 01 stycznia 2023 r., aby zarówno przedsiębiorcy, jak i obsługujący ich księgowi oraz biura rachunkowe mogli przygotować się do wypełniania nowych obowiązków, jak również wdrożyć wszelkie niezbędne rozwiązania techniczne;
- 2) pozostawienie prawa do odliczenia od podatku dochodowego z tytułu dochodów osiąganych z działalności gospodarczej składki zdrowotnej w przypadku przyjęcia zmiany naliczania podstawy składki zdrowotnej przedsiębiorcy, to jest od dochodu, a nie od zryczałtowanej minimalnej podstawy wymiaru składki;
- 3) pozostawienie prawa do amortyzacji lokali mieszkalnych, zarówno przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, jak i przedsiębiorców, niezależnie od formy prowadzenia działalności gospodarczej;

- 4) pozostawienie prawa do wyboru opodatkowania najprostszyc form działalności gospodarczej w formie karty podatkowej;
- 5) ograniczenie obowiązków biurowatycznych nakładanych na przedsiębiorców oraz obsługujące ich podmioty, w szczególności księgowych oraz biura rachunkowe, przede wszystkim przez ujednoczenie terminów przekazywania informacji o osiągniętych dochodach różnym instytucjom;
- 6) nieobejmowanie obowiązkową składką na ubezpieczenie zdrowotne osób pełniących funkcje na mocy aktu powołania;
- 7) rozważenie zmiany sposobu ustalenia podstawy naliczenia składki zdrowotnej przedsiębiorców opodatkowanych w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

Poniżej przedstawiamy szczegółowe uzasadnienie naszych postulatów, biorąc pod uwagę istotny interes przedsiębiorców, zatrudnianych przez nich pracowników oraz konieczność odbudowy potencjału gospodarczego po ograniczeniach związanych z epidemią COVID – 19.

Ad 1

Zarówno przedsiębiorcy, jak i podmioty świadczące obsługę podatkowo – księgową, przyzwyczajeni zostali do rosnącego tempa wprowadzania zmian w przepisach podatkowych. Z roku na rok możemy obserwować narastającą ilość zmian przepisów wprowadzanych w ciągu roku podatkowego, zarówno w związku z implementacją przepisów unijnych, ale i wprowadzanych pod wzniosłym hasłem „uszczelniania” systemu podatkowego. Nie odnosząc się do słuszności i jakości wprowadzanej legislacji należy wskazać, że niejednokrotnie przedsiębiorcy musieli niemal z dnia na dzień dostosowywać swoje biznesy do zmieniających się przepisów. Dość wspomnieć o wyjątkowo krótkim czasie na dostosowanie się do przepisów wprowadzonych zmianami w podatku od towarów i usług związanymi z implementacją dyrektywy Unii Europejskiej z zakresu e-commerce. Jednakże zakres, waga i ilość zmian wprowadzonych w ramach Polskiego ładu daleko dalej przekraczają wszystkie dotychczasowe zmiany w polskim systemie podatkowym. Określenie tych zmian mianem rewolucji w systemie podatkowym nie będzie dalekie od rzeczywistości. Tym bardziej istotne jest, aby przedsiębiorcy mogli spokojnie i w pełni dostosować prowadzenie swoich biznesów do nowej podatkowej rzeczywistości. Jest to o tyle istotne, że całe branże dotknięte skutkami ekonomicznymi epidemii COVID – 19 dopiero podnoszą się z kryzysu.

Ad 2

Zgodnie z projektem zmian planowane jest uchylenie art. 27b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (w dalszej części: updof). Jest to zmiana rewolucyjna dla wszystkich podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, bowiem uchyla obowiązujące od 01 stycznia 1999 r., to jest od wejścia w życie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, odliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne od podatku

dochodowego. Niestety, próżno w uzasadnieniu projektu ustawy szukać wyjaśnienia tak radykalnej zmiany podejścia fiskusa. Nie jest bowiem wyjaśnieniem likwidacji ponad dwudziestoletniej ulgi obejmującej wszystkich podatników stwierdzenie, że „*ujednolicona zostanie wysokość składki zdrowotnej oraz sposób jej naliczania. Zarówno pracownicy, ale i przedsiębiorcy będą ją płacić według stawki 9%, w wskutek czego wypychanie pracowników na umowy śmieciowe i oferowanie im umów cywilno-prawnych będzie mniej korzystne*”¹.

Ustawodawca łagodzi niekorzystne skutki likwidacji ulgi dla podatników niebędących przedsiębiorcami poprzez wprowadzenie po pierwsze wyższej kwoty wolnej od podatku i zwiększenie pierwszego progu podatkowego oraz wprowadzenie tzw. „ulgi dla klasy średniej”. Przedsiębiorcy, w szczególności zaś przedsiębiorcy opłacający podatek dochodowy na podstawie art. 30c updof, nie mogą liczyć na jakiegokolwiek rozwiązania łagodzące tak drastyczną, związaną także z powiązaniem podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne bezpośrednio z dochodem, podwyżkę danin publicznych. Oznacza to ni mniej, ni więcej rzeczywistą podwyżkę ponoszonych danin publicznych o 9%.

Postulujemy zatem pozostawienie prawa do odliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, w przypadku zmiany obliczania podstawy obliczania tej składki jako 9% od dochodu obliczonego na podstawie art. 27 lub 30c updof.

Niezależnie od powyższych uwag pragniemy wyrazić sprzeciw przeciwko tak drastycznej podwyżce składki na ubezpieczenia zdrowotne dla przedsiębiorców. Obecnie minimalną podstawą do wyliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne przedsiębiorcy wynosi 75% przeciętnego wynagrodzenia. Podstawa ubezpieczenia oscyluje w granicach mediany wynagrodzeń, co oznacza, że przedsiębiorcy opłacający minimalną składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłacają ją w wysokości nie niższej niż 2/3 zatrudnionych. Ponadto niejednokrotnie przedsiębiorcy inwestują w różne rodzaje działalności, z których każda stanowi odrębny tytuł do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, a tym samym duża część przedsiębiorców już teraz opłaca wyższe składki na ubezpieczenia zdrowotne, niż przeciętna osoba zatrudniona na umowę o pracę.

Ad 3

Równie niekorzystne dla podatników są planowane zmiany w zakresie amortyzacji budynków i lokali mieszkalnych. Planowane wprowadzenie nowego brzmienia art. 22c pkt 2 updof eliminuje całkowicie możliwość amortyzowania budynków mieszkalnych, lokali mieszkalnych, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej służących prowadzonej działalności gospodarczej lub wydzierżawionego lub wynajmowanego na podstawie umowy. Ministerstwo Finansów nie przewiduje żadnego okresu przejściowego ani nie respektuje zasady praw nabytych, uniemożliwiając kontynuowanie amortyzacji w/w składników majątkowych tym, którzy nabyli je przed projektowaną zmianą przepisów.

¹ Strona 9 uzasadnienia projektu ustawy

Powodem wprowadzenia tych zmian jest rzekomo „[...] pośrednio, negatywny wpływ na rynek mieszkaniowy. Budynki i lokale mieszkalne powinny zaspokajać przede wszystkim potrzeby mieszkaniowe obywateli. Tymczasem korzystne regulacje podatkowe powodują, iż bardzo opłacalnym obecnie, jest inwestowanie wolnych środków w rynek mieszkaniowy, co ma niewątpliwie wpływ na wzrost cen mieszkań”², choć przecież lokale mieszkalne wynajmowane są na potrzeby mieszkaniowe obywateli, zwłaszcza w takich sytuacjach, gdy nie są oni zainteresowani zakupem lokalu mieszkalnego na stałe, na przykład ze względu na okresowe studia w danym mieście, pracę na czas określony czy także niewystarczające w danym momencie środki finansowe.

Nie można również zapominać, że ogromna rzesza polskich przedsiębiorców wykorzystuje lokale mieszkalne na potrzeby prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Niejednokrotnie działalność w zakresie usług, w tym w szczególności w branży IT, nie wymaga specjalnego dostosowania lokali mieszkalnych i możliwa jest do prowadzenia właśnie w nich. Pandemia COVID-19 pociągnęła za sobą drastyczną przebudowę modelu pracy w wielu działalnościach i nie bez kozery jednym z najpopularniejszych haseł w czasie pandemii było „home office”. Projektowane zmiany uniemożliwią zaliczenie do kosztów uzyskania przychodów amortyzacji lokali wykorzystywanych bezpośrednio i bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej.

Dodatkowo projektowane zmiany zakładają przymus opodatkowania przez osoby fizyczne dochodów z najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze zryczałtowanym podatkiem dochodowym, poprzez zmianę brzmienia art. 1 pkt 2 oraz art. 2 ust. 1a ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (dalej: uzpd) i wprowadzenie takiego obowiązku w odniesieniu do przychodów wskazanych w art. 10 ust. 1 pkt 6 updof. Oznacza to, że w sytuacji, gdy podatnik będzie planował na przykład remont czy też zakup wyposażenia lokalu mieszkalnego, nie będzie mógł zaliczyć takich wydatków do kosztów uzyskania przychodu. Tym samym pomimo inwestowania w lokal mieszkalny, niejednokrotnie istotnych nakładów, podatnik będzie musiał uiścić daninę, choć nie osiągnie dochodu z tytułu wynajmu.

Ad 4

Próżno szukać w uzasadnieniu projektu ustawy wyjaśnienia motywów, które przyświecały Ministerstwu Finansów w zakresie całkowitej likwidacji opodatkowania w formie karty podatkowej. Uzasadnienie odnosi się wyłącznie do kwestii czysto technicznych, to jest konsekwencji związanych z likwidacją tej formy opodatkowania. Tym samym podatnicy, którzy chcieliby w 2022 r. rozpocząć drobną działalność gospodarczą, głównie w zakresie rzemiosła i drobnych usług dla osób fizycznych, do których to przedsiębiorców do tej pory adresowana była karta podatkowa, nie dowiedzą się, dlaczego będą musieli ponosić koszty związane z rozliczaniem podatków na gruncie zryczałtowanego podatku dochodowego lub podatku dochodowego od osób fizycznych.

² Strona 110 uzasadnienia projektu ustawy

Trzeba przy tym zauważyć, że odmiennie niż w przypadku opodatkowania przychodów z wynajmu, Ministerstwo Finansów przewidziało zachowanie prawa do karty podatkowej dla tych podatników, którzy korzystali z tej formy opodatkowania w 2021 r. Ponadto decyzja o całkowitej likwidacji karty podatkowej, w świetle niedawnego znaczącego poszerzenia kręgu podmiotów uprawnionych do skorzystania z karty podatkowej, jawi się jako rażąca niekonsekwencja i godzi w stabilność prowadzenia działalności gospodarczej.

Likwidacja karty podatkowej może spowodować przejście znacznej części drobnych przedsiębiorców, opłacających dotychczas podatek dochodowy w tej formie, na działalność nierejestrowaną ze względu na relatywnie niewielki obrót. Konsekwencją tego będzie de facto całkowite zwolnienie z opodatkowania, a to wobec zwiększenia kwoty wolnej od podatku dochodowego.

Ad 5

Szereg zmian zaproponowanych w projekcie ustawy będzie miało istotny wpływ na obciążenie podatników oraz obsługujących ich biur rachunkowych nowymi obowiązkami biurokratycznymi i ewidencyjnymi. Już sama likwidacja karty podatkowej spowoduje, że najdrobniejsi przedsiębiorcy, zamiast korzystać z najbardziej uproszczonej formy opodatkowania, zmuszeni będą wybrać inne, pociągające za sobą konieczność prowadzenia ewidencji przychodów bądź książki przychodów i rozchodów.

W myśl proponowanych zmian, uzależniając wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne od dochodu, obowiązek jego wyliczenia nastąpi znacząco wcześniej niż obecnie. W aktualnym stanie prawnym osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą musi ustalić dochód za dany miesiąc do 20 dnia następnego miesiąca (lub 20 dnia miesiąca następującego po kwartale). Jednakże składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane są do 10 dnia następnego miesiąca, gdy przedsiębiorca nie jest płatnikiem składek dla innych osób, lub 15 dnia następnego miesiąca. Oznacza to znaczące przesunięcie obowiązku ustalenia dochodu za miesiąc poprzedni, pociągając znaczące ryzyko permanentnego składania korekt deklaracji ubezpieczeniowych. Ponadto na przykład na podstawie art. 106i ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług dopuszczalne jest wystawianie faktur sprzedaży do 15 dnia następnego miesiąca, a w takim przypadku przedsiębiorca otrzymujący od swego kontrahenta fakturę w tym terminie bezwzględnie będzie musiał dokonać korekty deklaracji ubezpieczeniowych.

Projekt ustawy zakłada począwszy od 01 stycznia 2023 r. raportowanie w formie plików JPK zapisów podatkowej książki przychodów i rozchodów, ksiąg rachunkowych lub ewidencji przychodów (w zależności od wybranej formy prowadzenia księgowości). Nasuwa to skojarzenie z powrotem do deklaracji PIT-5, zlikwidowanych w 2007 roku. W deklaracjach tych podawano informacje o wysokości przychodów i kosztów oraz wysokości zaliczki na podatek dochodowy w danym okresie, które potem były zbiorczo ujmowane w deklaracji rocznej. W 2007 roku uznano, że jest to dublowanie informacji i zlikwidowano obowiązek składania deklaracji PIT-5. Obecnie, po niemal 15 latach, planowany jest powrót do dawnej praktyki, choć w istocie zakres informacji podawanych okresowo przez przedsiębiorców będzie o wiele szerszy. O ile w przypadku ewidencji za pomocą książki przychodów i rozchodów wszystkie ujęte koszty są kosztami uzyskania

przychodu w rozumieniu podatkowym, o tyle w przypadku ksiąg rachunkowych pojawiają się koszty, które podatkowi nie podlegają (tzw. koszty bilansowe, np. należne a nie zapłacone odsetki). Biorąc pod uwagę, że organy skarbowe kontrolują prawidłowość rozliczeń podatkowych, a kontrolujący zazwyczaj nie mają doświadczenia w zakresie rachunkowości, spodziewać się można wielu problemów na linii przedsiębiorca – organy skarbowe, wymagających szczegółowych wyjaśnień w przypadku wątpliwości pracowników organów, co pociąga za sobą zwiększone koszty obsługi.

Wskazane powyżej przykłady nie są jedynymi dodatkowymi obowiązkami nakładanymi na podatników i służby księgowe. W niniejszej petycji jedynie zarysowano przykłady. Nie można przy tym zapominać, że przepisy wprowadzające nowe ulgi, choć zasadniczo pozytywne, nakładają kolejne obowiązki ewidencyjne. Nie można też zapomnieć o komplikowaniu wyliczeń płac pracowników poprzez wprowadzenie osobliwego wzoru na obliczanie tzw. ulgi dla klasy średniej.

Każdy dodatkowy obowiązek, każde skrócenie terminów do raportowania i składania deklaracji, pociąga za sobą koszty obciążające przedsiębiorców. Zwiększa również ryzyko pomyłek, których konsekwencje ponosić będą podatnicy i obsługujące ich podmioty.

Ad 6

W ramach projektu ustawy wprowadzono zmianę w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wprowadzając w art. 66 ust. 1 tej ustawy nowy pkt 35a w brzmieniu: „*osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie*”. Takie brzmienie przepisu obejmuje nie tylko osoby powołane do zarządzania spółkami kapitałowymi, ale również osoby wchodzące w skład organów innych osób prawnych, takich jak stowarzyszenie czy fundacja, ale i stowarzyszeń zwykłych, kół gospodyń wiejskich czy ochotniczych straży pożarnych. Zarządy organizacji pozarządowych są powoływane na mocy uchwały i niejednokrotnie pełnią swoje funkcje za symboliczne wynagrodzenie pokrywające na przykład koszty dojazdu. Wprowadzenie planowanych zmian w takim kształcie spowoduje obowiązek objęcia wynagrodzenia składką zdrowotną także w organizacjach non profit.

Ad 7

W ramach proponowanych zmian przewidziano wprowadzenie w art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych całkowicie nowego ust. 2d w brzmieniu: „*Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, które stosują opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 1905, 2123 i*

2320 oraz z 2021 r. poz. 255, 1243 i ...), stanowi miesięczny przychód z działalności gospodarczej, w rozumieniu ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, pomniejszony o kwotę opłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów lub odliczone od dochodu. Od tak ustalonej podstawy składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi $\frac{1}{3}$ stawki ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, zastosowanej przy opodatkowaniu tych przychodów". Tym samym w ramach opodatkowania zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne nastąpi istotne zróżnicowanie obciążeń daninami publicznymi, ze względu na istotne różnice w wysokości stawek zryczałtowanego podatku dochodowego.

Dodatkowo znaczące nierówności wprowadzają proponowane zmiany innych przepisów, w szczególności definicji ustawowej na gruncie tej ustawy w zakresie wolnych zawodów, z których planuje się wyłączenie w całości zawodów medycznych, architektonicznych i inżynierskich oraz specjalistycznego projektowania i utworzenie z nich odrębnej grupy podatników, dla których wprowadza się nową stawkę podatku: 14%. Jeszcze dalej idące preferencje dotyczą grupy podatników zajmujących się usługami z szeroko pojętej branży IT, które obejmuje się nową stawką podatku: 12%. Tym samym obniżeniu ulegnie wysokość stawki ubezpieczenia zdrowotnego. Jeśli wierzyć autorom projektu: „Projektowane zmiany mają na celu przede wszystkim obniżenie niektórych stawek ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, co ma dodatkowo uatrakcyjnić tę formę opodatkowania. Pomoże to jednocześnie niektórym przedsiębiorcom w wychodzeniu z kryzysu wywołanego pandemią COVID-19”. Jednakże ani branża medyczna, ani branża IT nie są branżami szczególnie dotkniętymi przez kryzys wywołany pandemią COVID-19. Przeciwnie, branże te notowały wzrost przychodów.

Konstrukcja podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotnej, zależnej od różnych stawek zryczałtowanego podatku dochodowego sprzeczna jest z zasadą równości wobec prawa. Naruszenie tej zasady równości najlepiej obrazuje różnicowanie stawki zryczałtowanego podatku dochodowego, a zatem i wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne, na przykładzie usług rachunkowo-księgowych wykonywanych w ramach wolnego zawodu i poza nim. Stawka podatku wynosi odpowiednio 17 i 15%, co oznacza, że w przypadku przychodu w wysokości 100.000,00 zł w pierwszym wypadku składka na ubezpieczenie zdrowotne wyniesie 5.660,00 zł, w drugim zaś jedynie 5.000,00 zł.

Niniejsza petycja ma na celu uwypuklenie kluczowych problemów związanych z projektowaną reformą. Mamy nadzieję, że głos księgowych, właścicieli biur rachunkowych oraz przedsiębiorców zostanie wzięty pod uwagę i nasze postulaty zostaną uwzględnione.